

ЕКОНОМІКО-СОЦІАЛЬНІ ВІДНОСИНИ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(9–10 травня 2024 року, м. Львів)

За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВ

Наталія Зеліско

кандидат економічних наук, доцент

*Львівський національний університет
природокористування (Україна)*

Віталіна Малюга

викладач

Львівський фаховий коледж ЛНУП (Україна)

Розвиток бізнес-культури треба трактувати як обов'язковий засіб поліпшення соціально-економічних відносин, що має значний вплив і на підвищення економічної ефективності підприємства, і на вдосконалення економічного становища країни загалом.

Бізнес-культуру дослідники визначають як частину нематеріальної економіки, яка встановлює взаемостосунки в бізнес-середовищі на основі трудових загальнокорпоративних, національних цінностей і спроможна впливати на успішність і розвиток суб'єкта господарювання. Власне основна увага тут зосереджена на зовнішньому складнику – національних особливостях [2].

Бізнес-культура – зовнішня оболонка середовища функціонування підприємства, на яку впливають, власне, національні особливості країни й особливості ведення бізнесу у визначеному регіоні доповнюється внутрішнім складником – корпоративною та організаційною культурою. Отже, бізнес-культура є ширшим поняттям, ніж корпоративна й організаційна культура, але загалом, вони формують єдине ціле – культуру ведення бізнесу [1].

Якщо досліджувати поняття бізнес-культури, то дослідники визначають його як частину нематеріальної економіки, яка визначає взаемостосунки в бізнес-середовищі на основі трудових загальнокорпоративних, національних цінностей і спроможна впливати на успішність та розвиток суб'єкта господарювання.

Формування бізнес-культури на підприємстві є складним і багатограним процесом, який визначається певними факторами й особливостями конкретного підприємства, його цінностями, місією та стратегією. Ось деякі особливості формування бізнес-культури на підприємствах.

Лідерство й зацікавленість керівництва: успішне формування бізнес-культури часто починається з активної участі й відданості високого

керівництва; лідери підприємства виступають як культурні агенти, які встановлюють приклади й сприяють розвиткові конкретних цінностей і норм.

Цінності й місія підприємства визначають основні принципи й цілі, які спрямовують діяльність підприємства. Формування бізнес-культури ґрунтується на відповідності цих цінностей та місії у всіх аспектах діяльності.

Комунікація і взаємодія між співробітниками на всіх рівнях є ключовим аспектом формування бізнес-культури. Відкрита й ефективна комунікація сприяє розвиткові спільних цінностей і норм, а також підтримує довіру й співпрацю.

Адаптивність і людські ресурси: підприємства повинні бути готові до змін у своєму оточенні; формування бізнес-культури, яка підтримує адаптивність і гнучкість, дає змогу підприємствам ефективно реагувати на виклики й можливості.

Сприйняття ризику й інновацій є важливими аспектами бізнес-культури на сучасних підприємствах. Створення сприятливого середовища для творчості й експериментів допомагає стимулювати розвиток і зміцнення підприємства.

Процеси й структури підприємства також впливають на формування бізнес-культури. Ефективні системи управління й робочі процеси можуть підтримувати або обмежувати розвиток культури.

Взаємодія із зовнішнім середовищем (взаємодія з клієнтами, партнерами, конкурентами й іншими стейкхолдерами також впливає на формування бізнес-культури). Підприємства можуть активно співпрацювати зі своїм оточенням для створення спільних цінностей і цілей.

Говорячи про бізнес-культуру, слід розуміти рухливий світ, що постійно змінюється, пристосовується до навколишнього середовища, запитів ринку й суспільства. Це робить процес ухвалення етичного рішення залежним від багатьох чинників: загальної культури людини, суспільних традицій, норм і правил поведінки, персонального досвіду тощо [3]. Ускладнюють цей процес ще й глобалізаційні тенденції – вихід значної частини бізнес-учасників на світову арену, де стикаються між собою різні культури й цивілізації.

Внутрішня атмосфера – саме так можна стисло описати корпоративну культуру [4]. Це не лише формальні, зафіксовані письмово правила й норми. Культура – це і неформальні речі: стиль спілкування, толерування або несприйняття окремих дій. Слід будувати культуру, що відповідає бізнес-цілям. Те, що бізнес декларує, і те, що втілює в життя щодня, має збігатись. Тоді компанія притягуватиме людей, яким близькі її цінності, і не сприймати тих, кому вони чужі.

За останні десятиліття бізнес змінюється до непізнаваності. Сама структура економіки сприяє таким трансформаціям. За результатами дослідження

нам вдалося визначити останні глобальні тренди бізнес-культури: **переорієнтацію на досвід працівника**, навчання й розвиток, руйнування кордонів, репутацію та бренд.

Список використаних джерел

1. Муха Р. А. Бізнес-культура, сутність та основні характеристики. *Ефективна економіка*. 2018. № 8. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2018/33.pdf (дата звернення: 03.03.2024).
2. Радамовська І. В. Особливості формування бізнес-культури будівельних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 4. С. 125–128.
3. Cultural differences in business – are you aware of them? Passport to Trade 2.0. 2014. URL: <http://businessculture.org/business-culture/cultural-differences-in-business> (дата звернення: 5.03.2024).
4. Що таке культурний код бізнесу та як його створити. URL: https://tvoemisto.tv/exclusive/kulturnyy_kod_biznesu_yak_yogo_stvoryty_100195.html (дата звернення: 10.03.2024).